

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ НАЦРТА ЗАКОНА О ИСТОПОЛНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА

Садржина закона

Члан 1

Овим законом уредују се истополне заједнице (у даљем тексту: заједнице), основна начела регулисања, склапање и престанак, поступак и услови за регистрацију такве заједнице, дејства и правне последице регистрације, имовински односи, заштита од насиља у заједници,

Neprecizno određeno i više slovnih grešaka.

Појам истополне заједнице

Члан 2

Истополна заједница је заједница породичног живота два пунолетна лица истог пола која је регистрована пред надлежним органом јавне власти у складу са одредбама овог закона.

1. Nedostaje: (dalje: registrovano partnerstvo)

2. Nedostaje odredba iz Modela: Građansko partnerstvo je i trajnija zajednica porodičnog života dva punoletna lica istog pola koja nije registrovana pred nadležnim organom javne vlasti, a koja ispunjava uslove za pravno priznanje propisane ovim zakonom (dalje: neregistrovano partnerstvo).

Изрази који се користе у овоме Закону и прописима који се доносе на темељу њега, а који имају родно значење, без обзира на то јесу ли наведени у мушком или женском роду, обухватају без дискриминације лица женског и мушког пола.

Ovaj stav ne može da se podvede pod naslov člana.

Начело равноправности

Члан 3

Истополна заједница се заснива на начелима равноправности, узајамног поштовања, међусобног помагања и уважавања партнера.

1. Nedostaje reč "dostojanstvo" koja je ustavna kategorija. U Modelu se kaže "poštovanje dostojanstva".

2. Nedostaje sledeće pravilo iz Modela: Rodni identitet partnera se poštuje i štiti.

Заштита од насиља

Члан 4

Забрањен је сваки облик насиља у истополној заједници.

Nedostaje pravilo o tome da partner ima pravni status člana porodice, čime bi se garantovala zaštita od nasilja u okviru veoma širokog kruga lica, posebno u odnosu jednog partnera i porodice drugog partnera, a ne samo u odnosu između dva partnera kao što se kaže u ovom članu. Nasuprot tome, u Modelu se kaže:

"Partner, odnosno bivši partner, ima status člana porodice i uživa istu zaštitu od nasilja u porodici kao supružnik, odnosno bivši supružnik, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sprečavanje nasilja u porodici i odredbama drugih zakona kojima se obezbeđuje zaštita od nasilja u porodici."

Превенција, санкционисање и сузбијање свих врста насиља у заједници, спроводи се у складу са законом којим се уређује заштита од насиља у породици.

Забрана дискриминације

Члан 5

Забрањена је свака дискриминација по основу истополне заједнице.

1. Jezički je nepravilno reći diskriminacija po osnovu istopolne zajednice.

2. Ovo je nepotpuno pravilo o zabrani diskriminacije. Potrebno je preuzeti sledeće rešenje iz Modela:

Zabranjena je svaka diskriminacija, neposredna i posredna, u svim oblastima društvenog života, na osnovu pravnog statusa u građanskom partnerstvu, seksualne orijentacije i rodnog identiteta partnera.

Забрана и заштита од дискриминације, као и промоција равноправности партнера остварује се у складу са посебним законом.

СКЛАПАЊЕ ИСТОПОЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Radi se o registraciji, a ne o sklapanju.

Члан 6

Истополна заједница се заснива изјавом регистрованој код матичара воље два лица истог пола којима се изражава пристанак за склапање истополне заједнице у циљу остваривања заједнице породичног живота.

Jezički i pravno pogrešno rečeno, zajednica se ne može "zasnovati izjavom registrovanom kod matičara volje dva lica", već se "registruje pred matičarem **na osnovu** izjava volje dva lica", kao što piše u Modelu.

Претпоставке за неваљаност истополне заједнице

1. Правно се не може рећи "препоставка за неваљаност", већ "препоставка о неваљаности".

2. Не може се користити синтагма "неваљаност заједнице" јер заједнице још нема. Уместо тога се морају прописати услови за регистрацију, који могу бити одређени на позитиван или негативан начин. У моделу су одређени на негативан начин.

Члан 7.

Истополну заједницу не може склопити особа неспособна за расуђивање.

Заједница се не склапа већ се региструје.

Истополну заједницу не могу склопити крвни сродници у правој линији, а од сродника у побочној линији заједницу не могу склопити: рођени брат и сестра, брат и сестра по оцу или мајци, стриц и синовица, ујак и сестричина, тетка и братанац, тетка и сестрић, деца рођене браће и сестара, те деца браће и сестара по оцу или мајци.

1. Веома је духовито рећи да истополну заједницу не могу склопити брат и сестра и остали наведени хетеросексуални парови. Уместо тога у Моделу се каже: "ако се ради о лицима који се налазе у крвном сродству у правој линији или у побочној линији до четвртог степена сродства, односно у првом степену праве линије тазбинског сродства".

2. Нема осталих сметњи за регистрацију из Модела:

b) лице је млађе од 18 година;

v) лице се већ налази у грађанском партнерству, браку или ванбрачној заједници;

d) ради се о лицима између којих постоји однос старатељства или хранитељства;

e) не постоји слободна волја једног од партнера.

Члан 8

Сродство засновано усвојењем (адоптивно сродство) представља сметњу за склапање истополне заједнице на исти начин као и крвно сродство.

Истополну заједницу не могу склопити тазбински сродници у првом степену праве линије: свекар и снаха, зет и ташта, очух и пасторка те маћеха и пасторак.

Понављање духовитости о забрани улaska у истополну заједницу два лица супротног пола.

Сходна примена других закона

Члан 9

На питања везана за регулисање истополне заједнице која нису уређена овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се уређују породични односи које се односе на услове за закључење брака, избор рада и занимања, место становања и заједничко домаћинство, издржавање, склапање истополне заједнице држављана Србије који **живе** у **иностранству** пред дипломатско конзуларним представништвима Републике Србије, као и на поступке у вези поништења и раскида истополне заједнице сходно се примењују одредбе закона којим се уређују породични односи.

1. Ovo pravilo bi trebalo da se odnosi samo na shodnu primenu pravnog režima o zaključenju braka, a ne na sva pravila "vezana za regulisanje istopolne zajednice" jer se radi o delu zakona koji je posvećen "sklapanju istopolne zajednice".

2. Nema sledećeg pravila koje je sadržano u Modelu:

"Na sva pitanja vezana za uslove za registraciju građanskog partnerstva stranih državljana shodno se primenjuje i zakon kojim se propisuju uslovi za sklapanje braka stranih državljana pred organima vlasti Republike Srbije."

Пријава намере за закључење истополне заједнице

Члан 10

Особе која намеравају да ступе у истополну заједницу подносе **пријаву за закључење заједнице** **органу локалне самоуправе** надлежном за вођење регистра истополних заједница.

1. Potrebno je reći da se podnosi zahtev za registraciju, kao što se to kaže u Porodičnom zakonu i u Modelu, a ne "prijava za zaključenje". Zahtevom se pokreće pravno uređeni postupak. Prijava se podnosi kad se radi o prekršaju, krivičnom delu, konkursu i sl.

2. Potrebno je precizno reći da se zahtev podnosi matičaru, kao što se kaže u Porodičnom zakonu i Modelu, a ne bezličnom "organu".

3. Nema pravila o tome da se može podneti i usmeni zahtev, kao što se to kaže u Porodičnom zakonu i u Modelu.

Уз пријаву, **особе из** става 1 овог члана подносе извод из матичне књиге рођених за сваког од њих, а кад је то потребно, и друге исправе.

1. Potrebno je reći da mogu, a ne da moraju. U Modelu se kaže:

"Uz zahtev za registraciju, partneri mogu priložiti dokaz o državljanstvu i izvod iz matične knjige rođenih."

2. Nema pravila o strancima. U Modelu se kaže da "strani državljanin prilaže putnu ispravu ili ličnu kartu za strance".

3. Nema sledećeg pravila iz Modela: "Partner koji je ranije bio u braku ili registrovanom

partnerstvu, podnosi i dokaz da je prethodni brak, odnosno registrovano partnerstvo prestalo, osim ako je ova činjenica upisana u matičnu knjigu rođenih, odnosno registar građanskog partnerstva."

4. Nema sledećeg pravila iz Modela: "Partner koji je strani državljanin prilaže pisani dokaz da nije u bračnoj zajednici odnosno drugom registrovanom partnerstvu."

Провера испуњености услова за закључење истополне заједнице

Члан 11.

На основу изјава лица која желе да ступе у заједницу, приложених исправа, а по потреби и на други начин, **службеник органа локалне самоуправе** надлежног за вођење регистра истополних заједница (у даљем тексту: матичар) утврдиће да ли су испуњени услови за **закључење** партнерства.

Dovoljno je reći samo "matičar" jer se i u Porodičnom zakonu koristi isti termin.

Ако утврди да нису испуњени услови за **закључење** истополне заједнице прописани овим законом, матичар ће усмено саопштити подносиоцима **пријаве** да не могу **закључити** партнерство и, у року од **три дана** од тог саопштења, донети решење о одбијању пријаве за **закључење** заједнице.

Potrebno je propisati rok od 8 dana, kao što je to učinjeno u Porodičnom zakonu i Modelu. Ne može se razumeti odakle rok od tri dana.

Против решења из става 2 овог члана подносиоци пријаве могу изјавити жалбу у року од **осам** дана од дана пријема решења, у складу са Законом о општем управном поступку

1. Ne kaže se kom organu se podnosi žalba, dok u Porodičnom zakonu i Modelu piše da je to ministarstvo nadležno za porodičnu zaštitu.

2. Rok bi trebalo da bude 15 dana, kao što je to propisano u Porodičnom zakonu i Modelu. Ne može se razumeti odakle rok od osam dana.

3. Nema potrebe reći da se primenjuje Zakon o opštem upravnom postupku jer se u ovoj stvari ne može primeniti ZKP, ZPP, Zakon o vanparničnom postupku i drugi procesni zakoni.

Одлучивање о жалби обавезно је у року од пет дана од дана пријема жалбе.

1. Rok od pet dana je izmišljen. Rokovi se u propisima određuju u trajanju od tri, sedam, osam, 10 i dr. dana.

2. Rok od pet dana za odlučivanje po žalbi je suviše kratak. Na ovo pitanje bi trebalo da se primenjuju opšta pravila ZUP.

ЗАКЉУЧЕЊЕ и ПРЕСТАНАК ИСТОПОЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Датум и час закључења истополне заједнице

Члан 12

Датум и час закључења истополне заједнице одређује матичар у споразуму са лицима која желе да закључе заједницу.

Повлачење пријаве за закључење заједнице

Члан 13

Ако се један или обе особе који су поднели пријаву за закључење заједнице не појаве у договорено време, а изостанак не оправдају, сматраће се да је пријава повучена.

Чин закључења истополне заједнице

Члан 14

Истополна заједница се закључује пред матичарем, на свечан начин, у службеној просторији пригодно уређеној за ту намену.

Изузетно од става 1 овог члана, матичар може дозволити да се заједница закључи и на неком другом прикладном месту, ако то партнери захтевају и за то наведу оправдане разлоге.

Закључењу заједнице присуствују оба будућа партнера, одборник локалне самоуправе кога скупштина одреди, два сведока и матичар.

1. Nije jasno zašto se postavlja uslov da odbornik prisustvuje registraciji. Koja je uloga ovog lica? Šta ako skupština lokalne samouprave ne odredi odbornika? Šta ako se odbornik ne odazove ili ne želi da prisustvuje? Ovaj uslov bi trebalo izbrisati.

2. Kaže se "jedinica lokalne samouprave" u smislu teritorijalne organizacije vlasti, a ne "lokalna samouprava".

Сведок приликом закључења партнерства може бити свако пословно способно лице.

Поступак закључења истополне заједнице

Члан 15

Закључење заједнице почиње утврђивањем идентитета будућих партнера.

Матичар проверава да ли су закључењу заједнице приступили подносиоци пријаве и да ли су испуњени законом прописани услови за пуноважност њихове заједнице.

1. Nema nikakvog pravnog smisla ponavljati u prvom delu rečenice iz st. 2. pravilo o utvrđivanju identiteta iz st. 1.

2. Matičar je već proverio da li su ispunjeni uslovi "za punovažnost zajednice" u članu 11, te tako nema nikakvog smisla nametati mu obavezu da to ponovo učini u drugoj rečenici ovog stava. U Porodičnom zakonu se kaže da matičar **izveštava** da je već utvrdio da su ispunjeni uslovi, a ne da prilikom registracije ponovo proverava ispunjenost uslova. Ovo pravilo se shodno primenjuje i kad se radi o istoplonim parovima te ga nije potrebno ponavljati.

Кад утврди да су испуњени услови за **закључење** партнерства и да нема приговора, матичар ће упознати будуће партнере са одредбама овог закона о њиховим правима и дужностима.

Матичар ће питати будуће партнере појединачно да ли пристају да међусобно **закључе** истополну заједницу.

Члан 16

Приликом **закључења** заједнице партнери могу да се споразумеју да:

- 1) сваки задржи своје презиме;
- 2) као заједничко презиме узму презиме једног од њих;
- 3) као заједничко презиме узму оба њихова презимена;
- 4) само један од њих свом презимену дода и презиме другог партнера.

Pod 4. bi trebalo reći da mogu oba partnera da odluče, kao što je to navedeno u Modelu, a ne samo jedan. Razlika između 3. i 4. bi se sastojala u odluci koje prezime će biti na prvom, a koje na drugom mestu: u 3. je odluka jedinstvena za oba partnera, a u 4. svaki partner donosi odluku za sebe.

У случају из **става 5** тачка 3 овог члана, партнери ће одлучити које ће се презиме употребљавати на првом **мјесту**.

Ova odredba je prepisana iz nekog drugog zakona sa ijekavskog jezičkog područja, a takođe i upućuje na stav 5. člana 16. koji ne postoji.

Члан 17

После датих сагласних изјава о **закључењу** заједнице, матичар проглашава да је партнерство **закључено**.

Potrebno je reći da se radi o "izjavi partnera o **pristanku** na registraciju", kao što se to kaže u Modelu, a ne o "izjavi o zaključenju zajednice" jer se pod tu sintagmu mogu podvesti i saglasne izjave partnera da ne pristaju na registraciju.

Упис **закључене** истополне заједнице

Члан 18

Закључено партнерство матичар уписује у регистар истополних заједница који се води у општини у којој је партнерство **закључено**, **истог дана** кад је заједница **закључена**.

1. Neophodno je reći da se registrovano partnerstvo upisuje i u matičnu knjigu rođenih, kao što je to rečeno u Modelu i kao što se to čini kad se zaključuje brak.

2. Ne može se reći "istog dana", jer se radi o radnji matičara koja je sastavni deo postupka registracije i koju matičar vrši neposredno nakon proglašenja registracije partnerstva.

Приликом закључења зједнице у регистар партнерстава потписују се партнери, сведоци и матичар.

Одмах по закључењу заједнице, партнерима се издаје извод из регистра истополних заједница.

Nedostaje sledeći član iz Modela koji štiti opravdane interese partnera, posebno stranog državljanina:

"Član 14.

Dostavljanje izveštaja o registrovanom partnerstvu

(1) Ako je mesto rođenja partnera različito od mesta registracije, matičar bez odlaganja dostavlja izveštaj o registraciji nadležnom organu opštine na kojoj je partner rođen.

(2) Ako je partner strani državljanin, matičar bez odlaganja dostavlja izveštaj o registraciji ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, koje na osnovu dostavljenog izveštaja obaveštava o registrovanom partnerstvu diplomatsko-konzularno predstavništvo zemlje čiji je on državljanin.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa ne dostavlja obaveštenje iz stava 2. ovog člana ako je partner koji je strani državljanin zahtevao da se obaveštenje ne dostavi diplomatsko-konzularnom predstavništvu zemlje čiji je on državljanin.

(4) Zahtev iz stava 3. ovog člana registrovani partner dužan je da opravda tvrdnjom da bi u zemlji čiji je državljanin mogao biti izložen progonu ili drugim teškim posledicama zbog registrovanja građanskog partnerstva.

(5) Zahtev iz stava 3. ovog člana partner predaje neposredno matičaru nakon čina registracije, a matičar je obavezan da ga dostavi nadležnom ministarstvu zajedno sa izvodom iz registra."

Престанак истополне заједнице

Члан 19

Заједница престаје смрћу партнера, проглашењем несталог партнера умрлим, поништењем и раскидом.

Nije potrebno uputiti na proglašenje nestalog partnera umrlim jer se to podrazumeva.

Ако је партнер проглашен умрлим, заједница престаје даном који је по правоснажној одлуци суда утврђен као дан његове смрти.

Заједница престаје поништењем и раскидом кад одлука суда о поништењу, односно раскиду заједнице зпостане правоснажна.

Nedostaje sledeća odredba iz Modela: "Registrovano partnerstvo prestaje poništenjem ako je ništavo ili rušljivo, u skladu sa ovim zakonom."

Nedostaju sledeće odredbe o ništavosti i rušljivosti iz Modela:

Član 46.

Ništavost

Registrovano partnerstvo je ništavo:

- (a) ako je prilikom zaključenja jedan partner bio maloletno lice;
- (b) ako izjave volje partnera nisu bile potvrdne ili ako registrovano partnerstvo nije zaključeno na način predviđen ovim zakonom;
- (v) ako nije sklopljeno u cilju ostvarivanja zajednice života partnera, osim ako je zajednica života partnera naknadno uspostavljena;
- (g) ako je sklopljeno za vreme trajanja ranijeg braka ili partnerstva jednog partnera, osim ako su raniji brak ili ranije partnerstvo u međuvremenu prestali;
- (d) ako ga je sklopilo lice nesposobno za rasuđivanje, osim ako je ovo lice naknadno postalo sposobno za rasuđivanje, u kom slučaju je registrovano partnerstvo rušljivo;
- (đ) ako su ga međusobno sklopili krvni, adoptivni ili tazbinski srodnici između kojih nije dozvoljeno zaključenje registrovanog partnerstva;
- (e) ako su ga međusobno sklopili staratelj i šticećenik.

Član 47.

Rušljivost u slučaju prinude

(1) Registrovano partnerstvo je rušljivo ako je na njegovo sklapanje partner pristao pod prinudom.

(2) Prinuda postoji kada je drugi partner ili neko treće lice silom ili pretnjom izazvalo opravdan strah kod partnera i kad je on zbog toga pristao na zaključenje registrovanog partnerstva.

(3) Strah se smatra opravdanim kad se iz okolnosti vidi da je ugrožen život, telo ili drugo značajno dobro jednog ili drugog partnera, odnosno trećeg lica.

Član 48.

Rušljivost u slučaju zablude

(1) Registrovano partnerstvo je rušljivo kada je na njegovo zaključenje partner pristao u zabludi o ličnosti drugog partnera ili o nekoj njegovoj bitnoj osobini.

(2) Zabluda o ličnosti postoji kada je partner mislio da zaključuje registrovano partnerstvo sa jednim licem, a zaključio ga je sa drugim licem (zabluda o fizičkoj ličnosti), odnosno kada je zaključio registrovano partnerstvo sa licem sa kojim je želeo, ali to lice nije ono za koje se izdavalo (zabluda o građanskoj ličnosti), a partner koji je u zabludi ne bi ga zaključio da je za to znao.

(3) Zabluda o nekoj bitnoj osobini postoji kada se radi o takvoj osobini zbog koje partner koji je u zabludi ne bi zaključio registrovano partnerstvo da je za nju znao.

Раскид истополне заједнице

Члан 20

Партнер може тражити раскид истополне заједнице ако су партнерски односи озбиљно и трајно поремећени или кад се из других разлога не може остварити сврха заједнице. Раскид **партнерства** може тужбом суду захтевати један партнер, а оба партнера споразумним предлогом.

Zašto se iznenada započinje sa korišćenjem reči "partnerstvo" u stavu 2. umesto reči "zajednica" koja se koristi u stavu 1.?

Члан 21

Суд ће раскинути животно партнерство: на споразумни предлог животних партнера, ако утврди да су односи тешко и трајно поремећени или ако је од престанка животне заједнице протекла година дана.

1. Ponovo se koristi reč "partnerstvo".

2. U članu 20. je već rečeno da se partnerstvo raskida na osnovu sporazuma partnera, te nema nikakvog smisla ponavljati ovo pravilo u čl. 21.

3. Koriste se reči "teško i trajno poremećeni odnosi", iako se u članu 20. govori o "ozbiljno i trajno poremećenim odnosima".

4. Čini se kao da se reči "ne može ostvariti svrha zajednice" iz člana 20. zamenjuju rečima da je "od prestanka zajednice života proteklo godinu dana". U vezi sa tim nije jasno ni to odakle potiče ideja o jednogodišnjem roku, odnosno zašto baš jedna godina. U Modelu se navodi da se radi o slučaju kad "se objektivno ne može ostvarivati zajednica života", bez obzira na to koliko dugo to stanje traje.

Члан 22

Изузетно, истополна заједнице може се раскинути давањем споразумне изјаве код матичара, под условом да у тој заједници не живи малолетно дете.

Raskid partnerstva na osnovu sporazuma se može izvršiti samo u postupku pred sudom. Matičar pravno ne može da sprovede ovaj postupak i to bez obzira da li u zajednici živi i maloletno dete.

Уз предлог за споразумни раскид заједнице, партнери су дужни да суду поднесу писани споразум о деби заједничке имовине.

Nedostaju sledeće odredbe iz Modela:

Član 50.

Tužba za poništenje registrovanog partnerstva zbog ništavosti

(1) Tužbu za poništenje registrovanog partnerstva iz uzroka predviđenih članom 46. ovog zakona, mogu podneti registrovani partneri, lica koja imaju pravni interes da registrovano partnerstvo bude poništeno i javni tužilac.

(2) Na osnovu tužbe iz st. 1. ovog člana sud može poništiti registrovano partnerstvo i nakon njegovog prestanka.

(3) Pravo na podizanje tužbe za poništenje registrovanog partnerstva iz st. 1. ovog člana ne zastareva.

Član 51.

Tužba za poništenje registrovanog partnerstva zbog prinude ili zablude

Registrovani partner koji je zaključio registrovano partnerstvo pod prinudom ili u zabludi može podneti tužbu za poništenje registrovanog partnerstva u roku od godinu dana od dana kad je prinuda prestala ili kad je saznao za zabludu.

Član 52.

Tužba za poništenje rušljivog registrovanog partnerstva zbog nesposobnosti za rasuđivanje

Registrovani partner koji nije bio sposoban za rasuđivanje u trenutku zaključenja registrovanog partnerstva, a naknadno postane sposoban za rasuđivanje, može podneti tužbu za poništenje registrovanog partnerstva u roku od godinu dana od dana prestanka nesposobnosti za rasuđivanje, odnosno od dana pravosnažnosti sudske odluke o vraćanju poslovne sposobnosti.

Član 54.

Prava naslednika

(1) Pravo na tužbu za poništenje i raskid registrovanog partnerstva ne prelazi na naslednike registrovanih partnera.

(2) Naslednici registrovanog partnera mogu nastaviti već započeti postupak u cilju utvrđivanja da je postojao osnov za poništenje registrovanog partnerstva, odnosno raskida i sporazumnog raskida registrovanog partnerstva.

Достављање одлуке суда матичару

Члан 23

Одлуку о раскиду заједнице и одлуку о поништењу заједнице суд доставља матичару, ради уписа у регистар истополних заједница, по правилу у електронској форми.

Potrebno je reći da se odluka dostavlja matičaru radi upisa u registar, kao i radi upisa u matičnu knjigu rođenih.

ПРАВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ИСТОПОЛНЕ ЗЈЕДНИЦЕ

Опша права и обавезе

Члан 24.

Истополни партнери споразумно и заједнички одлучују о свим питањима од значаја за заједнички живот.

Истополни партнери имају право на заштиту **приватности породичног живота** и право на међусобно заједништво.

1. Потребно је уместо синтагме "право на заштиту приватности породичног живота" користити речи које користи Европска конвенција о људским правима, а то су "право на заштиту приватног и породичног живота".

2. У овом ставу нема упućивања на право на одржавање личних односа, као што је то учињено у Моделу. Одржавање личних односа се мора гарантовати на најопшტიји начин, а посебно узимајући у обзир да се оно не ужива само у приватности дома, већ се везује и за јавну сферу живота партнера.

Истополни партнери имају обавезу међусобног помагања и пружања **неге/старања** и помоћи у случају болести.

Недостaje следеће правило из Модела које је од највећег значаја за partnere који живе са својом малолетном decom: "Partneri imaju право на одржавање личних односа и са малолетном decom другог регистрованог партнера са којима их везује посебна блискост, осим ако ово право није ограничено судском одлуком."

Партнери истополне заједнице имају **једнака процесна права** и статус у свим судским и управним поступцима као и брачни другови.

Неопходно је рећи да партнери имају **једнака материјална и процесна права**, као што је то речено у Моделу, а не само процесна права.

Права и обавезе партнера истополне заједнице у случају лишења слободe и у току болничког лечења

Члан 25

Партнер истополне заједнице који је лишен слободe и налази се у притвору или је на издржавању казне затвора има исто право на примање пакета, посете и посете у посебним просторијама свог партнера као и брачни супружник, у складу са законом којим се уређује извршење притвора и казне затвора. **Права и обавезе партнера истополне заједнице у случају болничког лечења**

1. Потребно је упутити и на случај кад се према партнеру извршава мера безбедности, као што је то учињено у Моделу.

2. Не сме се ограничавати листа права на примање пакета и посете, већ је потребно упутити на сва права која има и брачни друг, а "на основу шодне примене одредба закона којима се

uređuje krivična odgovornost, krivični postupak i izvršenje krivičnih sankcija", kao što se to kaže u Modelu.

3. Poslednja rečenica je napisana latinicom, a pripada članu 26.

Члан 26

Партнер истополне заједнице који је хоспитализован има исто право на посету свог партнера као и брачни супружник, у складу са законом који одређује услове хоспитализације.

Ne sme se ovo pitanje vezati samo za bolničko lečenje i posetu u toku bolničkog lečenja. U Modelu se daleko šire određuje sledeće: "U slučaju bolesti jednog partnera, drugi partner ima pravo da bude obavešten o njegovoj bolesti i zdravstvenom stanju, toku lečenja i drugim činjenicama koje se tiču zdravstvenog stanja, pravo da učestvuje u donošenju odluka u pogledu izbora medicinskog tretmana, pravo da ga posećuje u toku bolničkog lečenja, kao i druga prava koja pripadaju брачним друговима, на основу shodne primene zakona kojima se uređuju odnosi u ovoj oblasti."

Члан 27

Ради заштите интереса и добробити свог партнера истополне заједнице, који није способан дати пристанак на било који облик медицинске интервенције уређен посебним законским прописима, истополни партнери имају једнака права и обавезе као и брачни другови.

Sintagma "svog partnera istopolne zajednice" nema nikakvog jezičkog smisla. Potrebno je такође довести у јежиčki склад plural који се користи у последњем делу реченице са првим делом реченице.

Члан 28

Неповољно поступање при остваривању права и обавеза из овога члана у пракси које је настало због чињенице да је заједница особа истог пола представља дискриминацију на основу сексуалне оријентације.

Ova rečenica nema nikakvog pravnog i jezičkog smisla.

Лична права патнера истополне заједнице

Избор презимена

Члан 29.

Приликом склапања истополне заједнице особе које намеравају склопити истополну заједницу могу се споразумети: да свако задржи своје презиме, да као заједничко презиме узму презиме једног од њих, да као заједничко узму оба презимена и одлуче које ће

презиме употребљавати на првом, а које на другом месту, да сваки од њих уз своје презиме узме и презиме истополног партнера и одлучи које ће бити на првом, а које на другом месту.

Pravilo o izboru prezimena je već propisano i ne sme se ponavljati.

Изражавање у оквиру истополне заједнице

Изражавање

Члан 30.

Изражавање је дужност и право чланова истополних заједнице а под посебним условима и деце једног од партнера родитеља те деце и другог партнера.

Jezički rogobatno rečeno.

На изражавање партнера у истополној заједници **на одговарајући начин** се примењују одредбе посебног закона којим се уређују породични односи, а односи се на изражавање брачних супружника.

Potrebno je reći "shodno se primenjuju", a ne "na odgovarajući način se primenjuju" jer se ne zna šta je odgovarajući način.

Изражавање детета партнера истополне заједнице

Sintagma "partneri istopolne zajednice" nema nikakvo jezičko značenje.

Члан 31

Партнер је дужан да изражава дете другог партнера **ако дете нема сродника који су по закону којим се уређују породични односи дужни да га изражавају или сродници немају могућности за то.**

1. Potrebno je reći "maloletno dete drugog partnera", a ne samo dete jer partner nema obavezu izražavanja punoletnog deteta drugog partnera.

2. Ovu odredbu ne bi trebalo prihvatiti jer stavlja dete koje živi u istopolnoj zajednici u neravnopravni položaj u odnosu na decu koja žive u heteroseksualnoj zajednici, a prema članu 159. Pородичног закона који уређује изражавање у односу према старцима. Potrebno je preuzeti odredbu iz Modela koja kaže: "Maloletno dete jednog partnera ima pravo na izdržavanje i od drugog partnera."

Обавеза партнера да изражава дете другог партнера постоји и после смрти родитеља детета, ако је до смрти тог родитеља између другог партнера и детета постојала заједница живота.

Ovu odredbu ne bi trebalo prihvatiti jer u posebnim slučajevima istopolna zajednica može prestati na osnovu odluke suda o poništenju i raskidu i nakon smrti partnera, i tada prestaje obaveza izdržavanja, kao što je to određeno i pravilima Porodičnog zakona koja uređuju izdržavanje u odnosu prema pastorcima.

Ako je istopolna zajednica између родитеља детета и другог партнера поништена или раскинута, обавеза партнера да издржава дете другог партнера престаје.

Potrebno je uneti sledeću odredbu iz člana 22. Modela, a koja je u skladu sa odredbom Porodičnog zakona koja uređuju izdržavanje u odnosu prema pastorcima: "Partner koji je nesposoban za rad, a nema dovoljno sredstava za izdržavanje, ima pravo na izdržavanje od punoletnog deteta drugog partnera srazmerno njegovim mogućnostima, osim ako bi prihvatanje zahteva za izdržavanje predstavljalo očiglednu nepravdu za pastorka."

Potrebno je uneti i sledeće odredbe iz Modela:

"Član 21.

Pravo na međusobno izdržavanje

(1) Partneri su dužni da se uzajamno izdržavaju.

(2) Partner koji nema dovoljno sredstava za izdržavanje, a nesposoban je za rad ili je nezaposlen, ima pravo na izdržavanje od drugog partnera, srazmerno njegovim mogućnostima.

(3) Pravo na izdržavanje nema partner koji je u vreme sklapanja ništavog ili rušljivog registrovanog partnerstva znao za uzrok ništavosti odnosno rušljivosti, odnosno partner koji zna da zajednica života ne ispunjava propisane uslove za priznanje.

(4) Obavezu izdržavanja nema partner za koga bi prihvatanje zahteva za izdržavanje predstavljalo očiglednu nepravdu.

Član 23.

Kriterijumi za određivanje izdržavanja

(1) Izdržavanje se određuje prema potrebama poverioca i mogućnostima dužnika izdržavanja, pri čemu se vodi računa o minimalnoj sumi izdržavanja.

(2) Potrebe poverioca izdržavanja zavise od njegovih godina, zdravlja, obrazovanja, imovine, prihoda, kao i drugih okolnosti od značaja za određivanje izdržavanja.

(3) Mogućnosti dužnika izdržavanja zavise od njegovih prihoda, mogućnosti za zaposlenje i sticanje zarade, njegove imovine, njegovih ličnih potreba, obaveze izdržavanja drugih lica, kao i drugih okolnosti od značaja za određivanje izdržavanja.

(4) Minimalna suma izdržavanja predstavlja sumu koju kao naknadu za hranjenike, odnosno za lica na porodičnom smeštaju, periodično utvrđuje ministarstvo nadležno za porodičnu zaštitu, u skladu sa zakonom.

Član 24.

Način određivanja i visina izdržavanja

(1) Izdržavanje se određuje u novcu, a može biti određeno i na drugi način, prema sporazumu partnera.

(2) Izdržavanje može biti određeno u fiksnom mesečnom novčanom iznosu ili u procentu od redovnih mesečnih novčanih primanja dužnika izdržavanja, u kom slučaju procenat ne može biti manji od 15% niti veći od 50% redovnih mesečnih novčanih primanja dužnika izdržavanja, umanjениh za poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje.

(3) Visina izdržavanja može se smanjiti ili povećati ako se promene okolnosti na osnovu kojih je doneta odluka o izdržavanju.

Član 25.

Trajanje izdržavanja

(1) Izdržavanje može trajati određeno ili neodređeno vreme.

(2) Izdržavanje partnera ne može trajati duže od pet godina nakon prestanka registrovanog partnerstva, odnosno zajednice života, a izuzetno se može produžiti ako postoje naročito opravdani razlozi koji sprečavaju poverioca izdržavanja da radi.

Član 26.

Prestanak izdržavanja

(1) Izdržavanje prestaje kada istekne vreme trajanja izdržavanja, kao i smrću poverioca ili dužnika izdržavanja.

(2) Izdržavanje može da prestane kada poverilac izdržavanja stekne dovoljno sredstava za izdržavanje, odnosno kada dužnik izdržavanja izgubi mogućnost za davanje izdržavanja ili davanje izdržavanja postane za njega očigledno nepravično.

(3) Nakon prestanka registrovanog partnerstva, odnosno zajednice života, obaveza izdržavanja prestaje kad poverilac izdržavanja sklopi brak, zasnuje vanbračnu zajednicu, registruje novo partnerstvo ili zasnuje novo neregistrovano partnerstvo."

ИМОВИНСКИ ОДНОСИ

Имовина партнера

Члан 32

Партнери истополне заједнице могу имати посебну и заједничку имовину.

Sintagma "partneri istopolne zajednice" nema nikakvo jezičko značenje".

Посебна имовина

Члан 33

Посебну имовину чини имовина коју је партнер стекао пре закључења истополне заједнице, као и имовина коју је стекао у току трајања заједнице, наслеђем, поклоном или другим облицима бестеретног стицања.

Pre "nasleđa" potrebno je uputiti i na posebnu imovinu koja je stečena deobom zajedničke imovine", kao što je to predviđeno u Modelu.

Сваки партнер самостално управља и располаже посебном имовином, ако се партнери нису друкчије договорили.

Право на сразмерни удео увећане имовине

Naslov ne odgovara sadržini člana jer se u njemu govori i o pravu na potraživanje u novcu (stav 1.), a ne samo na udeo u imovini iz st. 2.

Члан 34

Ако је током трајања истополне заједнице дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног партнера, други партнер има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу.

Ако је током трајања истополне заједнице дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног партнера, други партнер има право на удео у тој имовини сразмерно свом доприносу.

Заједничка имовина

Члан 35

Заједничку имовину чини имовина коју су партнери стекли радом у току трајања истополне заједнице, као и приходи из те имовине.

У заједничку имовину улазе и приходи од посебне имовине који су остварени радом

партнера, као и имовина стечена игром на срећу, осим ако је у ту игру један партнер улагао посебну имовину.

1. Ne može se razumeti sintagma "prihodi od posebne imovine koji su ostvareni radom partnera". Na šta se misli?

2. Potrebno je uneti sledeća dva pravila o zajedničkoj imovini iz Modela:
"Imovina stečena korišćenjem prava intelektualne svojine u toku trajanja partnerstva predstavlja zajedničku imovinu.
Partneri mogu svoje imovinske odnose urediti drugačije ugovorom o posebnom režimu imovine u partnerstvu."

3. Potrebno je uneti sledeće odredbe iz člana 31. Modela:

"Član 31.

Upravljanje i raspolaganje zajedničkom imovinom

(1) Zajedničkom imovinom partneri upravljaju i raspoložu zajednički i sporazumno.

(2) Smatra se da poslove redovnog upravljanja partner uvek preuzima uz saglasnost drugog partnera.

Упис права на имовину

Pravo na imovinu se ne upisuje, potrebno je reći "Upis u javni registar"

Члан 36

Права партнера истополне заједнице на заједничкој имовини у смислу овог закона уписују се у земљишне књиге непокретности и друге одговарајуће регистре имовине на име оба партнера као њихова заједничка имовина са неодређеним деловима.

Nije opravdano upućivati na "zemljišne knjige nepokretnosti" jer se prava na nepokretnostima registruju u Katastru nepokretnosti.

Ако је у земљишне књиге и друге одговарајуће регистре имовине уписан као власник заједничке имовине само један партнер, сматраће се као да је упис извршен на име оба партнера, ако до уписа није дошло на основу писаног уговора закљученог између партнера.

Ova odredba nije jezički adekvatno formulisana i ne pokriva sve slučajeve koje je potrebno regulisati, te je zato umesto nje potrebno preuzeti sledeću odredbu iz Modela:
"Smatra se da je upis izvršen na ime oba partnera i kada je izvršen na ime samo jednog od njih, osim ako nakon upisa nije zaključen pismeni sporazum partnera o deobi zajedničke

imovine odnosno ugovor o posebnom režimu imovine u partnerstvu, ili je o pravima partnera na nepokretnosti odlučivao sud."

Члан 37

Ако су у **земљишне књиге непокретности** и друге одговарајуће регистре имовине уписана оба партнера као сувласници на одређеним деловима, сматраће се да су на овај начин извршили деобу заједничке имовине.

Nije opravdano upućivati na "zemljišne knjige nepokretnosti" jer se prava na nepokretnostima registruju u Katastru nepokretnosti.

Ограничење располагања заједничком имовином

Члан 38

Својим **делом** у неподељеној заједничкој имовини партнер истополне заједнице не може самостално располагати, нити га може оптеретити правним послом међу живима.

Potrebno je koristiti zakonski termin "udeo", a ne reč "deo".

Одговорност партнера за сопствене обавезе

Члан 39

За сопствене обавезе преузете пре или после закључења истополне заједнице одговара партнер који их је преузео својом посебном имовином, као и својим уделом у заједничкој имовини.

Одговорност партнера истополне заједнице за обавезе према трећим лицима

Члан 40

За обавезе које један партнер преузме према трећим лицима ради подмирења текућих потреба заједнице, као и за обавезе које по прописима терете оба партнера, одговарају партнери солидарно заједничком и својом посебном имовином.

Партнер који из своје посебне имовине испуни солидарну обавезу, има право да захтева да му други партнер накнади део обавезе који пада на њега.

Уговор о имовини партнера

Члан 41

Партнери током трајања истополне заједнице или пре закључења заједнице могу своје имовинске односе на постојећој или будућој имовини уредити уговором о имовини партнера.

Уговор о имовини партнера закључује се у писаној форми и мора бити оверен код нотара, који је дужан да пре овере партнерима прочита уговор и упозори их да се њиме искључује законом утврђен режим заједничке имовине.

Уговор о имовини партнера који се односи на непокретности уписује се у **земљишне књиге непокретности**.

Nije opravdano upućivati na "zemljišne knjige nepokretnosti" jer se prava na nepokretnostima registruju u Katastru nepokretnosti.

Управљање и деоба заједничке имовине

Члан 42

На питања **у вези управљања и деобе заједничке имовине партнера**, која нису уређена овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се уређују породични односи.

Potrebno je predvideti shodnu primenu na sva pitanja vezana za imovinske odnose, a ne samo na ona koja se odnose na upravljanje i deobu imovine.

Право на наслеђивање

Члан 43

На питања у вези наслеђивања партнера истополне заједнице примјењују се одредбе закона којим се уређује наслеђивање, при чему је партнер истополне заједнице у праву наслеђивања изједначен са брачним супружником.

1. Potrebno je predvideti shodnu primenu svih propisa koji uređuju nasleđivanje, a ne samo jednog, i to na način kako je to učinjeno u Modelu: Partner ima pravo nasleđivanja pod istim uslovima kao bračni drug, na osnovu shodne primene zakona kojim se uređuje nasleđivanje, kao i drugih posebnih zakona kojima se uređuje nasleđivanje određenih prava (nasleđivanje penzije i drugo).

2. Potrebno je dodati sledeća pravila iz člana 38. Modela:

"Član 38.

Gubitak prava na nasleđivanje

Partner gubi pravo zakonskog nasleđivanja:

a) ako je ostavilac podneo tužbu za raskid registrovanog partnerstva, a posle njegove smrti se utvrdi da je tužba bila osnovana;

b) ako je njegovo registrovano partnerstvo sa ostaviocem poništeno posle ostaviočeve smrti, a iz razloga koji su partneru bili poznati u trenutku zaključenja registrovanog partnerstva;

c) ako je njegova zajednica života sa ostaviocem trajno prestala njegovom krivicom pre ostaviočeve smrti ili u sporazumu sa ostaviocem."

ПОРЕЗИ

Члан 44

Истополна заједница има иста права и обавезе као и брачна заједница у погледу било које законом или подзаконским прописом прописане обавезе, права или повластице, која се односи на пореска или слична фискална давања.

Sama istopolna zajednica nema pravni subjektivitet, te tako nema ni prava ni obaveze. Prava i obaveze pripadaju partnerima, a ne njihovoj zajednici.

Члан 45

Забрањено је неповољније поступање према партнерима истополне заједнице у погледу обавеза, права или повластица, које се односе на порезна или слична фискална давања од оног које је омогућено брачним заједницама.

"Partneri istopolne zajednice" je sintagma koja jezički nema značenje.

Порез на промет непокретности

Члан 46

Порез на промет непокретности код наслеђивања, поклона и у другим случајевима стицања непокретности без накнаде не плаћа партнер истополне заједнице ако:

- 1) је извршен промет непокретности између партнера за време трајања истополне заједнице;
- 2) наслеђује имовину партнера - оставиоца са којим је живео у партнерству до момента смрти партнера;
- 3) поклонопримац - на имовину која му је уступљена у оставинском поступку, коју би наследио да се наследник - поклонодавац одрекао наслеђа.

1. Тачка 3. се не може језиčki разумети ("Ако poklonoprимас - на имовину...")

2. Потребно је у овај члан унети опште правило о преносу апсолутних права, а не само правило које се односи на промет непокретности, и то како је учињено у члану 40. Модела: "У правним пословима између регистрованих партнера, сходно се примењују одредбе прописа о ослобођењу од обавезе плаћања пореза на пренос апсолутних права која се примењују на однос између брачних другова."

3. Потребно је унети и друго опште правило које се примењује и ако се не ради о преносу апсолутних права, и то како је учињено у члану 40. Модела: "На новчане обавезе партнера сходно се примењују одредбе прописа о новчаним олакшанима које се примењују на обавезе брачних

drugova."

ПЕНЗИЈА

Члан 47

У случају смрти осигураника или корисника пензије под чланом његове породице, осим лица утврђених прописима којима се уређује мировинско осигурање, сматра се и:

- партнер истополне заједнице
- дете које партнер издржава

1. Каже се "pensiono", а не "mirovinsko".

2. Не постоји "partner istopolne zajednice".

3. Дете се већ по позитивним прописима сматра чланом породице преминулог.

Положај истополних заједница у пензионом осигурању допуштено је мењати прописима којима се уређује пензионо осигурање, поштујући притом гарантовање забране неповољнијег поступања према истополним заједницама у погледу права и обвеза које се односе на пензионо осигурање од оног које остварују брачне заједнице.

Забрана дискриминације о којој је ова одредба представља правни стандард и не би требало да се посебно понавља, а посебно с обзиром на то да је већ прописана у уводним одредбама.

Потребно је унети следећу начелну одредбу из члана 42. Модела:

"Права из пензијског, здравственог, и социјалног осигурања

Члан 42.

Партнери уживају сва права из пензијског, здравственог и социјалног осигурања као и брачни другови, на основу сходне примене закона којим се уређују односи у овим областима."

ДРУГА ПРАВА ПО ОСНОВУ ИСТОПОЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Потребно је рећи "Права у другим областима", а не правно и јежички погрешно "права по основу истополне заједнице".

Члан 48

Истополна заједница се изједначава са брачном заједницом у погледу признавања других права и слобода која припадају брачним друговима, а посебно у погледу права из радног

односа, коришћења јавних услуга, боравка на територији Републике Србије партнера који је страни држављанин, признавања истополних заједница регистрованих, односно заснованих у иностранству, међународне заштите и стицања држављанства.

Права и обавезе у систему обавезног здравственог осигурања и здравствене заштите

Члан 49

Партнер истополне заједнице има право на здравствену заштиту и здравствено осигурање на начин, по поступку и у обиму као брачни супружник и чланови његове уже породице, у складу са прописима из области здравствене заштите и здравственог осигурања.

Ne postoji "partner istopolne zajednice".

Права из социјалне и дечје заштите

Члан 50

Партнери и деца коју партнери издржавају у складу са овим законом, имају право на социјалну и дечју заштиту као и брачни супружници и деца коју издржавају на начин, по поступку и у обиму утврђеним у складу са прописима из области социјалне и дечје заштите.

"Dečija zaštita" spada u socijalnu zaštitu.

Право на накнаду неимовинске штете

Члан 51

У случају смрти или нарочито тешког инвалидитета партнера **до које је дошло услед повреде права личности**, суд може другом партнеру досудити правичну новчану накнаду за његове душевне болове, у складу са одредбама закона којим се уређују облигациони односи.

Партнери истополне заједнице, деца партнера и деца издржавана од партнера у истополним заједницама сматрају се члановима уже породице у смислу одредаба закона којим су **уређени обавезне** и имају право на правичну новчану накнаду неимовинске штете у случају смрти или **особито тешког** инвалидитета блиске особе.

1. **Pravno se postavlja samo pitanje da li je došlo do smrti ili naročito teškog invaliditeta, ali ne i to da li je do smrti došlo povredom prava ličnosti, kao što piše u stavu 1. Potrebno je izbrisati reči "do koje je došlo usled povrede prava ličnosti".**

2. **U stavu 1. je potrebno reći da pravo na tužbu pripada partneru, kao što je to rečeno u Modelu, a ne da sud može partneru da dosudi nakanadu štete.**

3. **Ne postoji "partner istopolne zajednice" iz stava 2.**

4. **Dete partnera koji je preminuo ili kod koga je nastupila teška invalidnost iz stava 2. je svakako**

član uže porodice.

5. Šta znače reči "uređeni obavezne" iz stava 2. ili na šta se one odnose?

6. Koja je razlika između "teškog invaliditeta" iz stava 1. i "osobito teškog invaliditeta" iz stava 2. ovog člana?

РЕГИСТАР ИСТОПОЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА

Члан 52

Регистар истополних заједница води се у облику јединствене централне писане и електронске базе података о свим склопљеним истополним заједницама. У регистар истополних заједница уписују се истополне заједнице држављана Србије закључена у Србији или у другој држави, као и истополне заједнице странаих држављана закључене у Србији.

1. Ради се о јединственој евиденцији, то је реч коју користи Закон о матичним књигама, а не о бази података.

2. Упућивање на "све" "склопљене" заједнице из прве реченице није у складу са другом реченицом у којој нема упућивања на заједницу домаћег и страног држављанина.

3. У другој реченици је потребно експлицитно упутити на заједницу домаћег и страног држављанина, а не само на заједницу два лица која имају домаће држављанство и два лица која имају страно држављанство.

4. У другој реченици има више правописних грешака.

5. Недостaje sledeća одредаба из Модела о томе ко установљава регистар: "Регистар установљава министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе."

Регистар истополних заједница садржи:

Номотехнички, наслов изнад члана закона не може да преузме функцију уводне реченице првог става.

Члан 53

1) основни упис: податке о партнерима - име и презиме, дан, месец, годину и место рођења, јединствени матични број, држављанство, занимање, пребивалиште и адресу стана; податке о закључењу истополне заједнице - дан, месец, годину и место закључења заједнице и изјаве партнера о презимену након закључења заједнице; податке о родитељима партнера - име и презиме и датум рођења; име, презиме и пребивалиште сведока приликом закључења партнерства; име и презиме матичара; име и презиме

тумача, ако је приликом закључења партнерства било неопходно присуство тумача;

1. Nedostaje uvodna rečenica.

2. Zašto se upisuje zanimanje? Taj podatak se ne upisuje u matičnu knjigu venčanih.

3. "Adresa stana" spada u pojam prebivališta.

4. Potrebno je predvideti i unošenje podataka o nazivu države rođenja ako je partner rođen u inostranstvu, da bi se pravni režim izjednačio sa onim koji je propisan za matične knjige venčanih.

5. Potrebno je predvideti i unošenje podataka o imenu i prezimenu punomoćnika ako je jednog partnera u postupku registracije zastupao punomoćnik, da bi se pravni režim izjednačio sa onim koji je propisan za matične knjige venčanih.

2) измену, допуну или брисање основног уписа: престанак партнерства - смрћу партнера, проглашењем несталог партнера умрлим, раскидом или поништењем партнерства; промену имена и презимена партнера, накнадне исправке грешака и друге промјене у вези са уписаним подацима.

Dovoljno je uputiti na prestanak partnerstva, bez navođenja razloga za prestanak.

Саставни део регистра истополних заједнице су исправе које су основ за упис података, као и измену, допуну и брисање података у том регистру.

На обраду података примјњују се прописи којима се уређује заштита личних података и информациона безбедност.

Potrebno je uneti sledeću odredbu iz člana 18. Modela: "Ministarstvo i matičar su zajednički rukovaoci podacima koji se upisuju u registar, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti."

Вођење регистра истополних заједница

Члан 54

Регистар партнерстава води се за територију локалне самоуправе, а води га надлежни орган локалне самоуправе.

Potrebno je reći da registar vodi matičar, kao što je to učinjeno u Modelu i kao što se kaže u Zakonu o matičnim knjigama.

Регистар истополних заједница води се у писаној и електронској форми.

Već je u članu 52. rečeno da se registar vodi u obe forme.

Регистар истополних заједница у писаној форми води се ручно на прописаном обрасцу. Регистар истополних заједница у писаној форми се оверава на крају сваке календарске године и закључује са последњим редним бројем уписа у тој години. Регистар истополних заједница у електронској форми саставни је **дио** Централног регистра становништва.

Potrebno je reći da registar može predstavljati izvornu službenu evidenciju za potrebe obrade ličnih podataka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje centralni registar stanovništva. Sam registar istopolnih zajednica nije deo Centralnog registra, već se izmenama zakona kojim se uređuje centralni registar stanovništva može propisati da se pojedini podaci iz registra istopolnih zajednica obrađuju.

Члан 55

Образац и ближи начин вођења, **овјеравања** и закључивања регистра истополних заједница у писаној форми као и ближи начин вођења регистра истополних заједница у електронској форми прописује орган државне управе надлежан за матичне књиге (у даљем тексту: Министарство).

Potrebno je reći da se radi o ministarstvu nadležnom za matične knjige, a ne o Ministarstvu u zagradi.

Члан 56

Регистар непосредно воде матичари.

Matičar vodi registar, nema potrebe reći da se to čini neposredno. Ovo pravilo je potrebno uneti u član 54.

Матичар сме исправити грешке које је приметио пре закључивања уписа у регистар. Након закључивања уписа у регистар матичар сме извршити исправке на основу решења надлежног управног тела.

Ne bi trebalo opterećivati zakon ovim pravilima, već uputiti na shodnu primenu odredbi zakona kojim se uređuju matične knjige.

Чување

Члан 57

На **чување** и **обнову** личних података у регистру истополних заједница, сходно се примењују одредбе закона којим се уређују матичне књиге.

Ne samo na čuvanje i obnovu, već i na pitanja iz prethodnog člana i članova 60. i 61.

Употреба података

Naslov bi trebalo da glasi: "Obrada podataka", a dalje bi umesto pravila iz ovog člana i člana 59. trebalo propisati ono što se kaže u Modelu: "Obrada ličnih podataka vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti."

Члан 58

Подаци из регистра истополних заједница могу се користити у складу са законом којим се уређује заштита података о личности **или** на основу писане сагласности лица на које се подаци односе.

Pristanak na obradu podataka se takođe reguliše zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.

Податке из регистра истополних заједница може користити Министарство за повезивање тих података и података из других евиденција које води, као и за обављање других послова из своје надлежности.

Члан 59

Државни органи, органи локалне управе и други органи и правна лица која врше јавна овлашћења могу користити податке из регистра истополних заједница за обављање послова из своје надлежности, ако су за коришћење тих података овлашћени законом.

Подаци из регистра истополних заједница могу се користити за статистичке, научне, истраживачке и друге намене, у складу са законом, на начин којим се не открива идентитет лица.

Vidi komentar ispod naslova člana 58.

Изводи и уверења

Члан 60

Изводе и уверења из регистра истополних заједница издаје матичар на основу података који се воде у регистру партнерстава.

Извод из регистра партнерстава садржи последње податке који су уписани у тај регистар до тренутка издавања извода.

Уверење које се издаје на основу података из регистра истополних заједница садржи поједине податке уписане у регистар истополних заједница или поједине чињенице о личном стању лица које проистичу из тих података.

Изводи и уверења издају се на захтев лица на које се упис односи, на захтев других лица ако имају његово овлашћење у писаној форми или ако су на то овлашћени законом.

У случају да лице на које се подаци односе није живо и да за живота није дало изричито овлашћење за давање својих личних података, изводи и уверења издају се само лицима која имају законски интерес за коришћење личних података умрлог лица и ако се томе неprotиве његови наследници одређени у складу са законом којим се уређује наслеђивање.

Извод из регистра партнерстава издаје се на обрасцу чији садржај и изглед прописује Министарство.

Vidi komentar na kraju člana 56.

Право на увид у регистар истополних заједница

Члан 61

Право на увид у податке који су уписани у регистар истополних заједница има лице на које се подаци односе, као и лице које докаже постојање правног интереса.

Vidi komentar na kraju člana 56.

Права партнера истополних заједница на заштиту података о личности

Члан 62

На заштиту података о личности партнера уписаних у регистар истополних заједница примењују се одредбе закона којим се уређује заштита података о личности.

Vidi komentar ispod naslova člana 58.

НЕРЕГИСТРОВАНЕ ИСТОПОЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Члан 63

Нерегистрована истополна заједница је заједница породичног живота **дв** лица истог пола, **која нису** склопиле истополно партнерство пред надлежним **телом**, ако заједница траје најмање три године и од почетка је испуњавала услове прописане за ваљаност истополне заједнице.

1. Потребно је рећи, као што је то учињено у Modelu, да се ради о трајнијој заједници живота, као што се у породичном закону каже за ванбрачну заједницу, а не заједници живота која траје три године. Одакле идеја о три године?

2. Потребно је рећи, као што је то учињено у Modelu, да се нерегистровано партнерство признаје и штити на основу самог закона, и то под условима који важе кад се ради о регистрованом партнерству.

3. Потребно је рећи, као што је то учињено у Modelu, да се нерегистровано партнерство изједначава

sa registrovanim partnerstvom u pogledu prava i obaveza partnera.

4. Potrebno je ispraviti slovne greške u stavu 1.

Постојање нерегистроване истополне заједнице доказује се на исти начин и под истим условима као и ванбрачна заједница, заједничком изјавом партнера нерегистроване истополне заједнице оверене код нотара.

Postojanje neregistrovanog partnerstva se može dokazivati i na drugi način, a ne samo na način propisan u stavu 2. Potrebno je umesto ove odredbe preuzeti sledeću odredbu iz Modela: "Postojanje trajnije zajednice porodičnog života dokazuje se na isti način kao i postojanje vanbračne zajednice, pri čemu se posebno dokazuje zajednička namera uspostavljanja, odnosno održavanja trajnije zajednice porodičnog života".

У случају спора између партнера постојање нерегистроване истополне заједнице доказује се пред надлежним судом.

Члан 64

Неформална истополна заједница у погледу личних права, односа везаних уз децу и имовинских односа партнера истополне заједнице, осим права на преузимање презимена другог партнера, производи исте последице као и регистрована истополна заједница.

1. Zašto se koriste reči "neformalna istopolna zajednica" ako je naslov ovog dela zakona "neregistrovana istopolna zajednica"?

2. Ne kaže se "odnosa vezanih uz decu".

3. Zašto partner ne bi mogao da uzme prezime svog partnera sa kojim živi u neregistrovanom partnerstvu. Odredbe ovog zakona o imenu se vezuju za postupak registracije, ali prema opštim pravilima pozitivnog prava svako može da promeni svoje ime i prezime, uključujući i lica koja žive u neregistrovanom partnerstvu. Trebalo bi izbrisati upućivanje na ime.

Члан 65

Неформална истополна заједница се у домену наслеђивања, пореског система, пензионог осигурања, система социјалне заштите, обавезног здравственог осигурања и здравствене заштите, права и обвеза из радних односа, приступа јавним и тржишним услугама производи исте последице који су посебним прописима којима се уређују та подручја, признати ванбрачној заједници.

1. Zašto se koriste reči "neformalna istopolna zajednica" ako je naslov ovog dela zakona "neregistrovana istopolna zajednica"?

2. Potrebno je reći da se neregistrovana zajednica izjednačava sa registrovanom zajednicom, kao što je to učinjeno u Modelu, a posebno s obzirom na činjenicu da su članovi vanbračne zajednice u mnogim oblastima pravnog regulisanja diskriminirani u odnosu na bračne другове.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 66

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од **годину** дана од дана ступања на снагу овог закона.

Potrebno je odrediti rok od 60 dana. Godinu dana je suviše dug rok za prilično jednostavan posao propisivanja podzakonskih akata po ugledu na propise koji već postoje.

Рок за оснивање регистра истополног партнерства

Члан 67

Регистар партнерстава у писаној форми и регистар партнерстава у електронској форми успоставиће се у року од **годину** дана од дана ступања на снагу овог закона.

Potrebno je odrediti rok od 60 dana. Godinu dana je suviše dug rok za prilično jednostavan posao ustanovljavanja registra po ugledu na one koji već postoje.

Ступање на снагу и почетак примене закона

Члан 68

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС" примењиваће се након **годину** дана од дана ступања на снагу овог закона.

Apsurdno je odrediti rok od godinu dana ako se registar i podzakonski akti mogu doneti u kraćem roku.